

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 8792/2021
15.06.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Мирослава Дајч, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Игор Исаиловић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6323/20 од 27.05.2021. године, у седници већа одржаној дана 15.06.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6323/20 од 27.05.2021. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 14419/17 од 06.03.2019. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца, па је обавезан тужени да на име накнаде нематеријалне штете у виду душевних болова због повреде части и угледа узроковане објављивањем информација на порталу Дневних новина „Блиц“ од дана ... 2017. године и у Дневним новинама „Новости“ од дана ... 2017. године, тужиоцу исплати износ од 150.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 06.03.2019. године до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу у коме је тражио да се обавезе тужени да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете у виду душевних болова због повреде части и угледа узроковане објављивањем информација на порталу Дневних новина „Блиц“ од дана ... 2017. године и у Дневним новинама „Новости“ од дана ... 2017. године, исплати износ од 350.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 06.03.2019. године до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 70.100,00 динара са законском затезном каматом почев од 06.03.2019. године, па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 6323/20 од 27.05.2021. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом и трећем изреке и одбијен тужбени захтев којим је тражено да се тужени обавезе да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за душевни бол због повреде части и угледа учињене изјавама објављеним на порталу Дневних новина „Блиц“ од ... 2017. године и Дневним новинама „Новости“ од ... 2017. године плати 150.000,00 динара са затезном каматом од 06.03.2019. године као дана доношења првостепене пресуде до исплате. Ставом другим изреке одлучено је да свака странка сноси своје парничне трошкове.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права на основу члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП и ради уједначавања судске праксе у смислу члана 404. ЗПП.

Тужени је дао одговор на ревизију.

Ревизија је дозвољена у смислу члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11...18/20) и исту није било потребно испитати са аспекта примене одредбе члана 404. ЗПП, након чега је Врховни касациони суд оценио да ревизија тужиоца није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде из члана 374. став 1. у вези са чланом 8. ЗПП, на који се указују у ревизији, с обзиром да се члан 8. ЗПП у поступку пред другостепеним судом примењује само у ситуацији када се другостепена одлука доноси после расправе одржане пред тим судом, а другостепени суд је одлучио на основу чињеничног стања утврђеног у првостепеном поступку и није га изменио без одржавања расправе, већ је извео правне закључке другачије од првостепеног суда на којима је правилно засновао преиначење побијане одлуке

Према утврђеном чињеничном стању, на коме је заснована побијана одлука, дана ... 2017. године одржана је седница Скупштине града Београда на којој се расправљало о расписивању нових избора за Скупштину града и да су одборници на седници покренули дискусију о туженом као актуелном градоначелнику и тужиоцу као претходном носиоцу исте функције и могућем кандидату на предстојећим изборима. „Блиц“ је критиковао Градску скупштину исказом „Циркус у Скупштини града: ...“, а „Новости“ су објавиле полемику одборника ВВ и Тужени је новинарима изјавио да се неће кандидовати на предстојећим изборима и да ће највероватније поднети оставку пре истека мандата. Изјавио је да је на крају тужиочевог мандата остао буџетски дефицит од 20% дуг од 1,118 милијарди динара, да су јавна предузећа пословала са губитком, грађевинска индустрија је била заустављена јер се нису издавале грађевинске дозволе да би се продали станови у насељу „Белвил“, да тужиоца није занимала комунална инфраструктура већ нови аутобуси, ПР услуге и како да се обогати, да су куповали аутобусе из иностранства да би неко могао да се угради и да су потрошили 80.милиона евра на куповину трамваја за које град нема одговарајуће шине, а затим да је за време тужениковог мандата покренуто 60 јавних градилишта, где је дефицит смањен на 6 до 7% и да јавна предузећа остварују профит који се инвестира у вртиће, домове здравља, водовод и канализацију. Раније отворену јавну полемику о тужениковим пословима и имовини у ... оценио је као кампању коју је „неко покренуо

да би вратио град својим тајкунима“ и да ће на изборима подржати сваког кандидата „који настави да се бори против те бандитске организације која покушава да град сручи у провалију, као што је био близу провалије 2013. године.“

Према чињеничним наводима тужбе, штетну радњу би представљала туженикова изјава за медије која се односи на тужиоца и наводима објављеним на интернет порталу дневних новина „Блиц“ ... 2017. године да тужилац „води кампању да би наставио да пљачка и врати град тајкунима и „не да би имао функцију због функције, већ да има могућност да настави да пљачка“ и наводима објављеним у дневним новинама „Новости“ од ... 2017. године на трећој страни, где је тужени оценио да бивши градоначелник „прави кампању за повратак да би имао могућност да пљачка и наставио да ради шта је радио“.

Првостепени суд је одлуку којом је делимично усвојио тужбени захтев засновао на закључку да спорни искази представљају неистините чињеничне тврдње којима се тужиоцу приписују кажњива дела и крши претпоставка невиности иако је био дужан да се уздржава од изјава којима се неком приписује да је учинио кривично дело све док се кривица не докаже правноснажном пресудом због чега је и одговоран за штету.

Другостепени суд је, супротно првостепеном суду, закључио да су парничне странке јавне личности, да је тужени дао спорне изјаве на конференцији за медије поводом седнице Скупштине града на којој се расправљало о предстојећим изборима и о учинцима актуелних и претходних управљачких структура, па и о парничним странкама као претходном и актуелном градоначелнику. Спорни искази сагледани у контексту новинских текстова као целине и у односу на неспорну чињеницу да тужени од избора на функцију градоначелника до давања спорне изјаве против тужиоца није поднео пријаву за било које кажњиво дело, указује јасно да се ради о политичком говору и критици противника. Тужени је све одлуке претходне градске власти са којима се не слаже приписао тужиоцу као градоначелнику (набавка аутобуса и трамваја, реплика Теразија на Новом Београду), буџетски дефицит, губитке у јавним предузећима и укупне дугове града из 2013. године као последицу тих одлука из чега следи да се реч „пљачка“ односи на управљање градом у време тужиочевог мандата. Изјава да тужилац води кампању да би наставио да „пљачка, да ради шта је радио и да град врати тајкунима“ представља вредносни исказ – мишљење говорника да се његов политички противник враћа на политичку сцену да би радио исто као и у претходном мандату, да је негативна оцена тужиоца као претходног градоначелника заснована на уопштеним параметрима као што су буџетски дефицити и поједини послови предузети у време тужиочевог мандата. Негативно мишљење које се односи на тужиочеву политичку делатност није основ за накнаду штете, па је првостепену пресуду преиначио применом члана 158. и 200. ЗОО.

По оцени Врховног касационог суда, становиште другостепеног суда је правилно, па ревизија неосновано оспорава правилност примене материјалног права. Право на част и углед је право на поштовање људске личности и угледа које то лице ужива у средини у којој живи и ради. До повреде овог права долази када објављена информације поседује лезиону способност – способност да се нанесе штета, који услов у овом случају није испољен. Саопштеним мишљењима изнети су вредносни судови, а интерес јавности у конкретном случају постоји у односу на начин обављања функције од стране претходног и актуелног градоначелника. Спорне изјаве се односе на оцену рада тужиоца као претходног градоначелника и политичког противника.

По оцени ревизијског суда, изјаве туженог нису објављене са намером омаловажавања или дискредитације личности тужиоца, како је правилно закључио другостепени суд, већ ради информисања јавности о раду и политичком деловању претходних структура, при чему је одређена мера претеривања дозвољена у оваквој врсти несумњивог политичког говора. Због тога се, по правилном закључку другостепеног суда, спорни искази, не могу посматрати одвојено од садржине целог текста у коме су изнете тврдње које нису подобне да повреде углед и част тужиоца, нарочито имајући у виду да је реч о критици политичког противника и његовог рада у функцији обављања послова градоначелника. Управо је интерес јавности да зна на који начин се одвија рад у оквиру градске владе и дате изјаве имају за циљ обавештавање јавности о томе.

Правилни су и разлози у односу на одлуку о трошковима поступка која је преиначена, тако да свака странка сноси своје парничне трошкове.

На основу изложеног, Врховни касациони суд је на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке.

Захтев туженог за накнаду трошкова за састав одговора на ревизију овај суд је одбио, јер исти није био потребан ради вођења парнице, па је одлука донета на основу члана 154. став 1. ЗПП и одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић